

VLIZINE

jrg. 1, nr. 3 (november 2000)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Deze gratis on line uitgave van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw verschijnt maandelijks en wordt verspreid onder alle geïnteresseerden.

V.U.: Jan Mees

Redactie: Jan Seys

Reacties naar jan.seys@vliz.be

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine maandelijks informeren over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. Alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht om in het eerstvolgende VLIZINE te worden opgenomen. Dit bericht bereikt u via de VLIZINE rondzendlijst. Om u uit te schrijven, stuur een e-mail naar info@vliz.be met in de subjectline: "unsubscribe VLIZINE". Inschrijven op dezelfde manier met vermelding: "subscribe VLIZINE". Archieven van dit e-zine zijn raadpleegbaar via deze [link](#).

INHOUD

1. Kalender

- 1.1. Studiedag *Spuikom*
- 1.2. *Voordracht over mariene biodiversiteit*
- 1.3. *'Exotische schone': een Canvas-reportage over geïntroduceerde soorten*
- 1.4. *Kalender internationale symposia, workshops en studiedagen op VLIZ Website*
- 1.5. *ECSA Symposium 2001*
- 1.6. *Wintersymposium Nederlands-Vlaamse vereniging voor Ecologie*
- 1.7. *Symposium on biodiversity*

2. Publicaties

- 2.1. *Een absolute must: het naslagwerk 'Seas at the Millennium: an environmental evaluation'!*
- 2.2. *Oproep licentiaats- en doctoraatstheses*
- 2.3. *Geïntegreerd kustzonebeheer in Europa*
- 2.4. *Mariene component Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling 2000-2004*
- 2.5. *Bionieuws: een medium voor biowetenschappen en –technologie in Nederland*
- 2.6. *Luchtopnames Belgische kust en Schelde-estuarium binnenkort beschikbaar*

3. Vacatures

- 3.1. *Vacature voor directeur Oceanografisch Museum Monaco*
- 3.2. *BMM werft aan: een wetenschappelijk communicatieverantwoordelijke voor het ontwikkelen van een permanente tentoonstelling over de Noordzee*

4. Varia

- 4.1. *Horizon-Educatief: een Zeehuis voor wereldoriëntatie bewogen door de zee, visserij, strand en duinen dat het onderwijs en het jeugdwerk op de eerste plaats zet*
- 4.2. *Registratie van PhDs i.v.m. aquatische wetenschappen*
- 4.3. *Reeds een kwart van alle koraalriffen ter wereld dood door globale opwarming*

5. Vraagbaak de 'Zeeloods'

1.1. STUDIEDAG SPUIKOM!!!

Wil je alles vernemen over de historiek, het gevoerde onderzoek en beleid van en de toekomstplannen voor de Oostendse Spuikom, mis dan zeker de studiedag op 8 december a.s. niet ! Ook aan wie met de nodige nostalgie zijn historische onderzoeksactiviteiten wil herbeleven wordt de nodige aandacht besteed. Tevens is een postersessie voorzien waarbij de werking van het VLIZ en die van een aantal Vlaamse onderzoeksgroepen worden voorgesteld. Afspraak: vrijdag 8 december, vanaf 9u15 in het centrum 'Duin en Zee' (Oostende). Meer info op <http://www.vliz.be/Nl/Activ/spuikom.htm>

1.2. VOORDRACHT OVER MARIENE BIODIVERSITEIT

Op 23 november a.s. geeft Prof. Michel E. Hendrickx (Laboratorio de Invertebrados Bentonicos, Estacion Mazatlan, ICMYL, Mexico) volgende voordracht: 'Recent progresses on the study of marine biodiversity in the Gulf of California, Mexico'. Plaats en uur: KBIN (10.00 uur, grote vergaderzaal, 1ste verdieping). Verdere info via: Dr. Frank Fiers, Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, frankfiers@bernier.kbinirsnb.be

1.3. 'EXOTISCHE SCHONE': EEN CANVAS-REPORTAGE OVER GEÏNTRODUCEERDE SOORTEN

Het Canvas-programma 'Overleven' belicht in zijn televisie-uitzending van zondag 19 november (21.15u) de introductie van allochtone dier- en plantensoorten in onze contreien, en de impact die ze daarbij hebben op hun omgeving. De sensationele opmars van soorten als de Amerikaanse zwaardschede, de Chinese wolhandkrab en de Japanse oester komen hierbij uitgebreid aan bod, met deskundige uitleg van o.a. Francis Kerckhof, de voorzitter van de Strandwerkgroep.

1.4. KALENDER INTERNATIONALE SYMPOSIA, WORKSHOPS EN STUDIEDAGEN OP VLIZ-WEBSITE

Op basis van de informatie die door u wordt doorgestuurd, alle documentatie die op het VLIZ binnenstroomt en een screening van de belangrijkste tijdschriften, nieuwsbrieven en websites wordt een kalender van symposia, workshops en studiedagen bijgehouden op onze website. Uiteraard willen we graag activiteiten van uw groep m.b.t. het zee- en kustgebeuren opnemen in deze kalender: <http://www.vliz.be/Docs/symp.htm>

1.5. ECSA SYMPOSIUM 2001

De 'Estuarine and Coastal Sciences Association' (ECSA) bestaat bijna 30 jaar, deels als continuering van het voormalige EBSA ('Estuarine and Brackish-Water Sciences Association) en is één van de meest toonaangevende Europese fora voor estuarien onderzoek. Naast het ECSA-bulletin, kan ECSA ook bogen op het geassocieerde tijdschrift 'Estuarine and Coastal Shelf Science'. Het volgende ECSA symposium draagt als titel 'An estuarine odyssey' en vindt plaats te St-Petersburg, Florida, van 4-8 november 2001, in samenspraak met de Estuarine Research Federation (ERF). Meer info m.b.t het ECSA-ERF symposium op <http://www.erf.org>. Surf naar <http://www.ecsa.ac.uk> voor bijkomende informatie over ECSA.

1.6. WINTERSYMPOSIUM NEDERLANDS-VLAAMSE VERENIGING VOOR ECOLOGIE

'Naar een duurzaam herstel van ecosystemen' is de titel van het jaarlijkse wintersymposium van NECOV, dat doorgaat op 13 en 14 december in het WICC te Wageningen. De vier hoofdsessies handelen over effecten en herstel van UV/ozon, vermessing, verdroging en toxicanten respectievelijk. Uitgebreide informatie, beschrijvingen van de sessiethema's en een aanmeldingsformulier zijn te vinden op: <http://home.wxs.nl/~necov/wintersymposium2000.html>

1.7. SYMPOSIUM ON BIODIVERSITY

Eveneens op 13 en 14 december organiseert het Biodiversity Research Centre een symposium i.v.m. biodiversiteit: 'From genes to landscapes'. De meeting gaat door te Louvain-la-Neuve en wordt gevolgd door een sessie m.b.t. de internationale context van het Belgische biodiversiteitsonderzoek op 15 december. Als toemaatje wordt een doctoraat honoris causa uitgereikt aan de geograaf prof. A. Strahler (Boston University) en de ecooloog prof. R. Ricklefs (University of Missouri, St-Louis). Bijkomende inlichtingen te bekomen via: bdiv@ecol.ucl.ac.be of via de website: <http://www.bdiv.ucl.ac.be/symposium.html>

2.1. EEN ABSOLUTE MUST: HET NASLAGWERK 'SEAS AT THE MILLENNIUM: AN ENVIRONMENTAL EVALUATION'!!

Nooit eerder werd zoveel informatie over het mariene milieu en de wijze waarop de mens hiermee wereldwijd interageert gebundeld als in dit naslagwerk. Bijna 2500 pagina's verdeeld over drie volumes, 136 hoofdstukken en verzorgd door meer dan 350 auteurs (én tevens autoriteiten in hun vakgebied) geven achtereenvolgens een review van nagenoeg alle zeeën en zeestraten ter wereld (Vol. I en II) en een serie globale problemen en processen (Vol. III).

In de bijdragen per deelgebied komt naast een algemene beschrijving een karakterisatie van de belangrijkste habitats en taxa aan bod, de effecten die de mens teweegbrengt op dit ecosysteem en de beschermende maatregelen die reeds zijn getroffen of op stapel staan.

In Volume III is editor Charles Sheppard (Dept. of Biological Sciences, University of Warwick) erin geslaagd 29 reviews bijeen te krijgen rond thema's als effecten van klimaatwijziging, winnen van ertsen, oliepollutie, visserij, aquacultuur, by-catch, zeegrassen, mangroves, koraalriffen, etc... Voor wie afgeschrikt wordt door de hoge kostprijs van dit naslagwerk (ca. 30.000 BEF) nog dit: u kan het steeds consulteren in de VLIZ mediathèque. Voor de inhoud van de drie volumes verwijzen we naar de [VLIZ Library acquisitions](#) nr 27 (17 november 2000; *wordt gepubliceerd op maandag 20 november 2000*). Voor documentleveringen contacteer onze bibliothecaris (jan.haspeslagh@vliz.be).

2.2. OPROEP LICENTIAATS- EN DOCTORAATSTHESISSEN

Mogen we alle vorsers, promotoren en begeleiders van eindwerken vragen een exemplaar van elke nieuwe thesis m.b.t. marien, estuarien of kustgebonden onderzoek te willen opsturen naar het VLIZ? Zo helpt u ons een hele stap vooruit in ons streven naar een zo volledig mogelijke verzameling aan wetenschappelijke werken over dit topic en helpt u alle gebruikers van onze mediathèque in hun zoektocht naar heel wat waardevolle 'grijze' literatuur. In deze context zijn overigens ook onderzoeksrapporten, cursussen, vulgariserende publicaties, losse nummers van mariene tijdschriften, dubbels etc. zeer welkom.

2.3. GEÏNTEGREERD KUSTZONEBEHEER IN EUROPA

De Europese Commissie heeft twee belangrijke teksten voorbereid m.b.t. geïntegreerd kustzonebeheer (ICZM) in Europa: een Mededeling en een voorstel tot Aanbeveling aan de Raad en het Europees Parlement. Beide documenten [<http://europa.eu.int/comm/environment/iczm/home.htm>] kunnen worden gedownload van het web.

2.4. MARIENE COMPONENT FEDERAAL PLAN DUURZAME ONTWIKKELING 2000-2004

Per koninklijk besluit van 19 september jl. werd het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling 2000-2004 vastgesteld. Dit plan bepaalt de maatregelen die op federaal vlak dienen te worden genomen om de doelstellingen van duurzame ontwikkeling te verwezenlijken en omvat een luik 'Beleid ter bescherming en beheer van het mariene milieu'. Enkele opvallende punten hierin zijn het prioritair stellen van de oprichting van beschermde mariene zones en het opstellen van beheersplannen voor die gebieden met de uitdrukkelijke vermelding dat de uitvoeringsbesluiten hieromtrent vóór december 2001 moeten zijn goedgekeurd. De regering zal ook werken aan een versterking van de coördinatiemechanismen tussen federale overheid en gewesten, en tijdens het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie de preventie van ongevallen en vervuiling als gevolg van de scheepvaart prioriteit geven. Tevens gaat er bijzondere aandacht naar de

bescherming van het mariene milieu en naar een nieuw programma inzake wetenschappelijke ondersteuning. Dit programma 'Duurzaam beheer van de Noordzee' zal worden voorbereid en goedgekeurd en als wetenschappelijke basis dienen voor de maatregelen in het actieprogramma inzake de bescherming en het beheer van het mariene milieu.

Het volledige document kunt u verkrijgen op het [Federaal Planbureau](http://www.plan.be) [<http://www.plan.be>] Kunstlaan 47-49, B-1000 Brussel. De publicatie is ook raadpleegbaar in de VLIZ mediatheek.

2.5. BIONIEUWS: EEN MEDIUM VOOR BIOWETENSCHAPPEN EN –TECHNOLOGIE IN NEDERLAND

Kent u Bionieuws, het tweewekelijkse krantje van het [Nederlands Instituut voor Biologie](http://www.nibi.nl) (NIBI) [<http://www.nibi.nl>] [nibi@nibi.nl]. Het is een boeiend en gevarieerd medium voor biowetenschappen en –technologie in Nederland. Een greep uit de bijdragen van de afgelopen maanden leert dat ook mariene en kustgebonden onderwerpen ruimschoots aan bod komen: 'Zeehond vaart wel', 'Kokkelseizoen start in de rechtszaal', 'Eigenlijk zijn er te veel zeewieren', 'Koraaltuinieren op de Atlantische Oceaan', 'Afrika-expeditie bemonstert twee oceanen', etc. De abonnementsprijs binnen de Benelux bedraagt BEF 2700. De publicatie is ook raadpleegbaar in de VLIZ mediatheek of is gratis als u lid bent van de [Nederlands-Vlaamse Vereniging voor Ecologie](http://www.nibi.nl).

2.6. LUCHTOPNAMES BELGISCHE KUST EN SCHELDE-ESTUARIUM BINNENKORT BESCHIKBAAR

Het VLIZ werkt momenteel aan een databank waarin luchtopnames van de Belgische kust (strand, duinen en havens) en het Schelde-estuarium zullen worden opgenomen. De foto's zijn werk van natuurfotograaf Misjel Decler, en zullen onder bepaalde voorwaarden kunnen worden gebruikt door onderzoekers en beleidslui t.b.v. voordrachten, publicaties en lessen.

3.1. VACATURE VOOR DIRECTEUR OCEANOGRAPHISCH MUSEUM MONACO

Het Institut Océanographique (Paris) zoekt kandidaten voor de functie van directeur voor het Oceanografisch Museum in Monaco. Je moet een ruime ervaring kunnen voorleggen in mariene wetenschap en technologie, administratief je mannetje kunnen staan, een goede kennis van het Frans bezitten en in staat zijn contacten met gelijkaardige instellingen in Frankrijk en erbuiten uit te bouwen. Sollicitatiebrieven op te sturen vóór 30 december aan de Secrétaire Général de l'Institut océanographique, 195, rue Saint-Jacques, F-75005, Paris, France. Meer info bij Dr.J.-F. Pavillon: jfrancoispavillon@compuserve.com

3.2. BMM WERFT AAN: EEN WETENSCHAPPELIJK COMMUNICATIEVERANTWOORDELIJKE VOOR HET ONTWIKKELEN VAN EEN PERMANENTE TENTOONSTELLING OVER DE NOORDZEE

De Beheerseenheid Mathematisch Model van de Noordzee (BMM Departement van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen) werft een wetenschappelijk communicatieverantwoordelijke aan die hoofdzakelijk belast zal zijn met het ontwikkelen van een permanente tentoonstelling in het KBIN, gewijd aan de Noordzee. De kandidaat moet een grondige basiskennis bezitten in de exacte wetenschappen en/of natuurwetenschappen, ervaring hebben met wetenschappelijke vulgarisatie en het in scenario zetten van tentoonstellingen en documentaires, en een praktische kennis bezitten van het Frans en Engels. Kandidaturen worden, vergezeld van een curriculum vitae, geadresseerd aan Dr.G.Pichot, BMM, Gulledele 100, B-1200 Brussel vóór 30 november 2000. Vragen voor bijkomende informatie kunnen gericht worden aan jobs@mumm.ac.be

4.1. HORIZON EDUCATIEF: EEN ZEEHUIS VOOR WERELDORIËNTATIE BEWOGEN DOOR DE ZEE, VISSERIJ, STRAND EN DUINEN DAT HET ONDERWIJS EN HET JEUGDWERK OP DE EERSTE PLAATS ZET

Met deze slogan omschrijft Horizon-Educatief het project 't Zeehuis, waarvan zij de voortrekkers zijn (i.s.m. het communautair initiatief PESCA, de Provincie West-Vlaanderen, de stad Oostende en Toerisme Vlaanderen). Dit project wil het voortouw nemen om op een actuele wijze de wereld van de zee en de visserij naar een breed doelpubliek te brengen. Meer dan vijftig uitgewerkte educatieve projecten rond kust en zee kunnen worden aangevraagd. Alle leeftijden komen aan bod, afhankelijk van het thema zijn de activiteiten geschikt voor 25-60 deelnemers. Een brochure beschrijft uitvoerig dit rijke aanbod. Horizon Educatief vzw. kunt u contacteren op het domein 'Duin en Zee', Fortstraat 128, B-8400 Oostende (tel.: 059 32 21 83, fax: 059 32 19 50, e-mail: Horizon.Educatief.vzw@skynet.be)

4.2. REGISTRATIE VAN PHDS I.V.M. AQUATISCHE WETENSCHAPPEN

Het 'Dissertations Initiative for the Advancement of Limnology and Oceanography' (Dialog IV) is een internationaal programma gefinancierd door Amerikaanse instanties zoals de American Society of Limnology and Oceanography (ASLO) en de Europese Gemeenschap, met als doel interdisciplinaire contacten binnen de aquatische wetenschappen te stimuleren. Eén van de acties binnen Dialog IV bestaat erin om via de ASLO website abstracts van zoveel mogelijk recente doctoraatsthesisen i.v.m. aquatische wetenschappen te verzamelen en raadpleegbaar te maken voor geïnteresseerden [<http://aslo.org/forms/dialogform.html>] [<http://aslo.org/dialog/dcite.html>]. Daarnaast wordt tweejaarlijks een symposium georganiseerd waar wetenschappers die net hun PhD behaalden, ideeën kunnen uitwisselen met collega's uit andere hoeken van de wereld [<http://aslo.org/dialog4.html>].

4.3. REEDS EEN KWART VAN ALLE KORAALRIFFEN TER WERELD DOOD DOOR GLOBALE OPWARMING

Koraalriffen wereldwijd kwijnen weg aan een alarmerend tempo t.g.v. de globale opwarming van onze planeet. Dat meldden wetenschappers ter gelegenheid van het negende International Coral Reef symposium, bijgewoond door zo'n 1500 afgevaardigden uit 52 landen. Op wereldschaal zou nu al 26% van alle koraalriffen vernietigd zijn en binnen nog eens 20 jaar zullen nog hogere watertemperaturen het voortbestaan van deze organismen zo goed als onmogelijk maken. En ook al lijken nog steeds heel wat landen niet echt wakker te liggen van dit immense probleem, te verwachten valt dat toerisme en visserij gebonden aan deze koraalriffen en nu nog goed voor 400 miljard USD inkomsten per jaar, zware klappen zullen krijgen. In de recente nummers van de gerenommeerde tijdschriften Nature (Vol. 407, nr. 6807: 26 oktober 2000) en Science (Vol. 290, nr. 5492: 27 oktober 2000) wordt nogal wat aandacht besteed aan deze thematiek. Kopies van deze bijdragen kunnen worden opgevraagd via de [VLIZ mediatheek](#).

5. VRAAGBAAK DE "ZEELOODS"

Via deze rubriek kan iedereen oproepen lanceren voor samenwerking, gezamenlijk gebruik van materiaal, vraag naar levende en andere monsters, enz. De informatie dient gestuurd te worden naar [Jan Seys](#). We nemen het bericht op in de vraagbaak van één van de volgende VLIZINES.

***Francis Kerckhof** (Strandwerkgroep) wil voor een vergelijkende studie graag een verzameling van zeepokken uit den vreemde uitbouwen en vraagt iedereen die niet-Belgische stranden (golfbrekers, staketsels) en havens bezoekt, of zeepokken aantreft tijdens staalnamecampagnes op zee, enkele exemplaren te willen meebrengen. Ook zeepokken groeiend op scheepsrompen komen in aanmerking. Ze mogen droog bewaard worden. Francis is te contacteren op +32/059 50 72 94 of per e-mail: franciskerckhof@hotmail.com

***Jean-Paul Kreps** biedt een unieke collectie Europese zeeschelpen te koop aan. Vraagprijs is 1.912.000 BEF. De collectie bevat dan ook meer dan 2200 soorten met exacte vindplaats en diepte, tienduizenden dubbels, een kast met 28 laden waarin deze schelpen bewaard worden en een hele stapel determinatieliteratuur. De collectie leent zich uitstekend voor een permanente tentoonstelling in een museum of ander gebouw. Eventuele gegadigden dienen zich schriftelijk te melden vóór 18 november a.s. bij Jean-Paul Kreps, Rode Kruisstraat 5, B-8300 Knokke-Heist, tel.: 050 62 71 59.

DISCLAIMER

VLIZINE heeft als doel informatie te verstrekken. Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt.

Uw adres opgenomen in onze e-zine rondzendlijst wordt niet aan derden doorgegeven zonder uw toestemming en wordt niet gebruikt voor commerciële doeleinden.

COPYRIGHT

Copyright © 2000 Vlaams Instituut voor de Zee. Delen uit dit e-zine mogen in andere publicaties worden overgenomen, maar uitsluitend met bronvermelding. Deze publicatie mag wel in haar geheel ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

LID WORDEN VAN HET VLIZ KAN

Meer info vindt u op onze [website](#).

VLIZ

Vlaams Instituut voor de Zee vzw

Flanders Marine Institute

Victorialaan 3 - B-8400 Oostende, Belgium

Tel. +32/(0)59 34 21 30

Fax +32/(0)59 34 21 31

<http://www.vliz.be>